

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Aa en Maas
Amstel, Gooi en Vecht
Bijl. Buitendijk
Brabantse Delta
Delfland
De Dommel
Fryslân
Groot Salland
Hollands Noordkwartier
Hollandse Delta
Hutze en Aa's
Noorderzijlvest
Peel en Maasvlakte
Reest en Wieden
Ragge en Dinkel
Rijn en IJssel
Rijnland
Ruurenland
Roer en Overmaas
Scheldtstromen
Schieland en de Krimpenerwaard
De Stichtse Rijnlanden
Vallei & Fenn
Veluwe Vecht
Vetwe
Zuiderzeeland

Bezoekadres
Koningskade 40
2596 AA Den Haag
Postadres
Postbus 93218 -
2509 AE Den Haag
Telefoon

Fax

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en
Innovatie

Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

datum
1 december 2011

ons kenmerk
61826/IP

contactpersoon

betreft
consultatie wetsvoorstel Natuur

uw kenmerk

e-mail

doorkiesnummer

Geachte

Hierbij treft u ons commentaar aan op het wetsvoorstel Natuur. U heeft ons in de consultatie-
ronde bij uw mail van 27 oktober aan [redacted] daarom gevraagd. In onze brief van
8 juli 2011 (ons kenmerk 60037/EV) heeft de Unie van Waterschappen al gereageerd op het
voorontwerp tijdens de informele consultatieronde.

De andere koepels, met name het IPO, hebben u gevraagd langer de tijd te krijgen om te rea-
geren. Ook de Unie heeft daardoor meer tijd, tot uiterlijk 6 december 2011. Dat komt ons ook
goed uit, omdat we de waterschappen in de gelegenheid hebben kunnen stellen bij de Unie hun
reacties neer te leggen. Deze brief vormt een samenvatting van alle reacties uit de water-
schapssector. De Unie handhaaft haar opmerkingen van 8 juli 2011, voor zover die niet hebben
geleid tot aanpassing van het onderhavige wetsvoorstel en beschouwt die als ingelast in deze
brief. Deze brief start met algemeen commentaar en eindigt met artikelsgewijze opmerkingen.

1. Algemeen commentaar

1. Positief

De Unie van Waterschappen vindt het positief dat in het wetsvoorstel Natuur zelf minder soor-
ten een hoge bescherming krijgen, terwijl voor de meeste soorten wel de zorgplicht blijft be-
staan. Dat maakt de regeling toegankelijker en overzichtelijker. De regeling kan echter nog wel
wat duidelijker worden, als er eenduidige overzichten komen met daarbij de te bieden bescher-
ming. Ook is de uitvoering van werkzaamheden gemakkelijker, omdat er met minder soorten re-
kening behoeft te worden gehouden.

2. Waterveiligheid waarborgen

De waterschappen hebben bij wet opgelegde taken. Deze Natuurwet mag er niet toe leiden dat
de uitvoering van die taken, zeker op het gebied van de waterveiligheid, in het gedrang komt
door de verplichtingen uit de Natuurwet, bijvoorbeeld het snel kunnen kappen van bomen op
een waterkering zonder herplantplicht. Hetzelfde geldt voor calamiteiten, waarbij het water-

schap de bestrijding daarvan moet kunnen laten prevaleren boven het voldoen aan de Natuurwet.

3. Voorgestelde gedragscode flora en fauna

De waterschappen hechten primair aan een deugdelijke en werkbare constructie voor de gedragscode. Als de wet hierin niet voorziet, dan zijn de waterschappen afhankelijk van de goedkeuring van hun gedragscodes door de provincie(s) en dat is voor interprovinciale waterschappen (bijna alle zijn dat) absoluut onwerkbaar. De Unie hecht er daarom aan dat het ministerie een constructie voor de waterschappen ontwerpt à la die voor Rijkswaterstaat, in die zin dat de minister de gezamenlijke gedragscode van de waterschappen goedkeurt. Wij dringen er op aan dat u de voorgestelde constructie in een Algemene maatregel van Bestuur opneemt.

4. Huidige provinciale machtiging voor muskusrattenvangers onwerkbaar

In de huidige regeling staat dat de provincie aan een waterschap machtiging verstrekt om muskusratten te bestrijden, waardoor de muskusrattenbestrijders van interprovinciale waterschappen verschillende machtigingen moeten kunnen tonen. Ook is daardoor de interwaterschappelijke samenwerking op dit punt niet goed mogelijk, terwijl vooral op dit taakonderdeel de waterschappen grootschalig samenwerken. Ook is een gedragscode door de minister te ondertekenen, mogelijk, met een provinciegrens overschrijdende machtiging door de minister te verstrekken aan de muskusrattenvangers. Bij voorkeur wil de Unie van Waterschappen het onderwerp voldoende duidelijk in de Natuurwet opgenomen zien, aangezien het opstellen van een gedragscode geen sine cure is. De provincies die dit aangaat, onderschrijven die constructie ook. Het verdient aanbeveling een aparte Algemene Maatregel van Bestuur voor de muskus- en beverrattenbestrijding vast te stellen om de noodzaak van die bestrijding vanwege waterveiligheid goed te regelen.

5. Waarom is visserij geen onderdeel van deze nieuwe integrale Natuurwet?

Het is voorstelbaar om ook de onderdelen sportvisserij en beroepsvisserij althans voor het zoetwater op te nemen in deze integrale Natuurwet. Visserij is een vorm van jacht. In het wetsvoorstel Natuur wordt wel de jacht op bejaagbare soorten (enige terrestrische fauna) geregeld. Zo zit bijvoorbeeld de winde in het laagste beschermingsniveau, terwijl de waterschappen wel investeringen plegen op grond van de verplichtingen uit de Kaderrichtlijn Water om de visstand (waaronder vaak de winde) te bevorderen.

6. Natuurwinst door toedoen van de waterschappen wordt door Natuurwet teniet gedaan
Waterschappen hebben de afgelopen jaren door inrichtingsmaatregelen en een bepaalde wijze van onderhoud bijgedragen aan de bescherming van flora en fauna. Het wetsvoorstel doet daaraan afbreuk. Waterschapsinvesteringen worden daarmee te niet gedaan. Zo heeft ook het toestaan van jacht in Natura 2000-gebieden niet de instemming van de waterschappen, vanwege de verstorende werking die daarvan uitgaat, waardoor natuurdoelen niet meer kunnen worden behaald. Hoe is dit uit te leggen aan de belastingbetalers?

7. Invasieve exoten

De Natuurwet behoort een duidelijk verbod te bevatten voor de handel in invasieve exoten (groepen van soorten) en aan te geven wie dat verbod handhaaft. Daarnaast is het noodzakelijk dat de Natuurwet de waterbeheerders niet belemmert om de schadelijke exoten die zich al in waterbeheerobjecten bevinden, op adequate wijze verwijderen.

8. Bescherming van soorten Europees geïndiceerd

Europese regelgeving staat centraal. Daardoor kan het zijn dat enerzijds in Nederland een exoot (bijvoorbeeld de brakwatergrondel of marmelgrondel) moet worden beschermd en anderzijds bij het Nederlandse landschap horende inheemse soorten van de lijst zijn gehaald (bijvoorbeeld de grutto). De bescherming van de soorten ondersteunt derhalve onvoldoende de van overheidswege en dus ook door waterschappen na te streven natuurdoelen.

9. Conflicterende verplichtingen voor waterschappen

Het is niet helemaal helder welke belangen praveleren, die vanwege de instandhoudingsdoelstellingen op grond van het wetsvoorstel, dan wel de belangen op grond van de waterveiligheids-, waterkwaliteits- en / of waterkwantiteitsdoelstellingen? Het verdient aanbeveling de waterbelangen in dit kader - waar dan ook - voldoende te borgen. Een paar voorbeelden maakt dit belangenconflict duidelijk:

- het laten verstulven van duinen voor instandhouding van een bepaald habitattype versus een veilige primaire kering;
- sporadische inundaties voor instandhouding van een bepaald habitattype versus droge voeten van betrokken perceeleigenaren;
- inlaat voedselrijk water voor instandhouding van een bepaald habitattype versus vereiste waterkwaliteit ex KRW;
- noodzakelijke peilverlagingen vanwege eerder vastgesteld peilbesluit van het waterschap versus schade voor beschermde soorten.

II. Artikelsgewijze opmerkingen, in willekeurige volgorde

1. Onduidelijke omschrijvingen:

- 'het is wenselijk .. niet opzettelijk ..': wanneer is opzet aan de orde? (MvT, blz 152)
- 'zonder opzet is geen ontheffing meer nodig': wanneer is opzet aan de orde? (MvT, blz. 155)
- 'verstoringen van wezenlijke invloed': wezenlijk is oningevuld begrip (MvT, blz. 155).

2. Tabellen:

- de tabellen zijn niet duidelijk: wat is het strikte beschermingsniveau bij tabel 1?
- welke maatregelen zijn nodig bij tabel 2-soorten?
- geldt voor tabel 3 de zorgplicht of gelden andere voorwaarden?
- moeten in tabel 3 niet alle overige inheemse soorten staan, als de zorgplicht geldt?
- tabellen 2 en 3 bevatten deels dezelfde soorten.

3. Bedreigde soorten:

- in de nieuwe lijst worden bedreigde planten en dieren (bijvoorbeeld de rivierdonderpad) gemist
- een aantal bedreigde diersoorten krijgt een lagere bescherming (bijvoorbeeld grote modderkruiper, beekprik, bittervoorn, ringslang, adder, waterspitsmuis, das)
- waarom krijgt anderzijds een aantal algemene soorten wel een hogere bescherming, zoals de bruine kikker?

4. Houtwallen:

Het verdient de voorkeur om onder de uitzondering van art. 4.4 Natuurwet ook het projectplan (ex art. 5.4 Waterwet) van het waterschap voor uitvoeringswerkzaamheden op een plek waar zich houtwallen bevinden, te laten vallen, zodat het waterschap geen meld- en herplantplicht meer heeft. Dat biedt het waterschap meer mogelijkheden om noodzakelijke werkzaamheden adequaat te kunnen uitvoeren.

5. Procedure vaststellen beheerplan voor Natura 2000-gebied:

In art. 2.3 opnemen dat het waterschap wordt geconsulteerd.

6. Exoten en vooral muskus- en beverratten:

- In artikel 1.1 toevoegen na: ... gevaar kunnen opleveren voor: 'de veiligheid en / of ...
- in artikel 3.17 toevoegen na: ... in het belang van: 'de veiligheid en / of ...
- De minister zou dan de muskus- en beverratten moeten aanwijzen.
- Bestrijding van deze diersoorten door waterschappen is iets anders dan de handelingen van faunabeheereenheden. Dat moet in de wet tot uitdrukking komen (art. 3.13).

- Bestrijding van de muskus- en beverrat met gebruik van een luchtdrukwapen kan door de muskusratvangers in dienst van het waterschap die bevoegdheid te geven (ex art. 3.19), zonder de eis te stellen om een jachtakte te verkrijgen.
- Omdat Nederland vanuit waterveiligheid dient te worden gevrijwaard van de muskus- en beverratten, moet wellicht geheel Nederland hiervoor als 'jachtveld' worden aangewezen (art. 3.13).
- Voor deze bestrijding plegen waterschappen vanuit zeer langzaam varende boten te opereren; het is zaak die mogelijkheid in de wet op te nemen (art. 3.19).
- Bij die bestrijding doen de muskusrattenvangers er alles aan om schadelijke neveneffecten van die bestrijding te beperken. Het is niet mogelijk om 100% te voorkomen dat daarbij verstoring optreedt en onbedoelde soorten worden bijgevangen. Het verdient aanbeveling deze nuancering in deze termen in de wet te verwoorden, dan wel in de MvT op te nemen.

re informatie kunt u inwinnen bij

Hoogachtend,

ir.ing. A.J. Vermue
Algemeen directeur